

Onderwerp: reactie op derde voortgangsrapportage

Van: Jan Meijer <jhtm.nl@gmail.com>

Datum: 31-05-19 16:27

Aan: cie.kr@tweedekamer.nl

BCC: rvraak@sp.nl, s.fritsma@tweedekamer.nl, m.vtooreenburg@tweedekamer.nl, a.kuiken@tweedekamer.nl, h.beertema@tweedekamer.nl, a.bosman@tweedekamer.nl, r.bisschop@tweedekamer.nl, j.paternotte@tweedekamer.nl, r.dijkstra@tweedekamer.nl, m.dgraaf@tweedekamer.nl, t.kuzu@tweedekamer.nl, a.vojik@tweedekamer.nl, h.krol@tweedekamer.nl, m.vnispen@tweedekamer.nl, frank.wassenberg@tweedekamer.nl, n.ozutok@tweedekamer.nl, t.hiddema@tweedekamer.nl, a.vdbosch@tweedekamer.nl, a.diertens@tweedekamer.nl, c.vdam@tweedekamer.nl, s.koopmans@tweedekamer.nl, m.groothuizen@tweedekamer.nl, h.vdmolen@tweedekamer.nl, b.becker@tweedekamer.nl, n.drost@tweedekamer.nl

Salus populi suprema lex esto

Het welzijn van het volk zou de hoogste wet moeten zijn -- Cicero

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer,

Met veel plezier en belangstelling heb ik de derde voortgangsrapportage over Sint Eustatius gelezen. In een allereerste reactie merk ik op dat deze voortgangsrapportage (vooralsnog?) slechts in de Nederlandse taal beschikbaar is. Zij is gericht aan u - de Tweede Kamer - en dat betekent dat de Nederlandse taal voor de hand ligt maar het spreekt voor zichzelf dat er ook belangstelling voor deze rapportage zal bestaan van de zijde van de lokale, Engelstalige bevolking.

Noot: In afwachting van een officiële Engelstalige rapportage zal ik zelf een vertaling verzorgen en publiceren op <http://www.statianews.info>.

Op de eerste pagina is er de overtuiging van de staatssecretaris dat wederzijds begrip en een goede relatie met de besturen ter plaatse van wezenlijk belang zijn. In beginsel ben ik het daarmee natuurlijk helemaal eens. Maar over welke besturen (meervoud) hebben we het hier eigenlijk? De organisaties Stuco en Eutel zijn overheids NV's en met particuliere organisaties vinden - voor zover mij bekend - geen gesprekken plaats. Eigenlijk wordt hier alleen de (plv) regeringscommissaris bedoeld. Alle bezoeken aan locaties en bedrijven worden immers door hem/hen geregisseerd.

Onder de kop "Algemeen beeld" op de eerste twee pagina's wordt gesproken over de onverminderde inzet van de (plv) regeringscommissaris om de bevolking breed te informeren. Het woord "onverminderd" maakt dat de zin klopt: die inzet was heel gering en *is nog steeds* heel gering; in die zin is de inzet inderdaad "onverminderd". Over de spreekuren kan ik niet oordelen maar voor het overige herken ik helemaal niets in deze alinea. De townhallmeetings worden door mij van harte toegejuicht maar ze vinden zo goed als niet plaats. Slechts enkele meetings, en dan nog alleen betreffende een specifiek onderwerp, hebben in het achter ons liggende anderhalf jaar plaatsgevonden: over het bestemmingsplan betreffende de hotelbouw nabij de Botanical Garden, de bouw van detentiecapaciteit, de aanbesteding van een deel van het wegenrenovatieproject en een over de voortgang van enkele infrastructurele projecten. Van een tweezijdige communicatie is daarbij hoegenaamd geen sprake.

Noot: In het kader van de hotelbouw nabij de Botanical Garden was ik bijzonder geïnteresseerd in de in dit project opgenomen voorzieningen voor de productie van drinkwater. Op slimme manier

wordt gebruik gemaakt van het hoogteverschil van de vulkaan Quill. Mijn vraag aan de potentiële leverancier van deze voorziening heeft mij geleerd dat niet slechts op de schaal van een 'hotel' maar ook 'eilandbreed' drinkwater op efficiënte wijze (lees: goedkoper dan nu het geval) kan worden geproduceerd. Dit vereist natuurlijk wel investeringen. Een en ander heb ik (in september 2018) onder de aandacht gebracht van de (plv) regeringscommissaris maar ik heb daarna helemaal niets meer hierover vernomen.

Noot: In dit kader merk ik voorts op dat er niet alleen niet wordt geïnvesteerd maar dat Stuco ook nog eens te weinig onderhoud pleegt waardoor, zo is in de media bekendgesteld, het water op Sint Eustatius in deze droge periode op rantsoen is.

Nadat de meeting over de detentiecapaciteit op 29 november 2018 (het was daarbij de inzet dat het politiebureau in Oranjestad zou worden uitgebreid) heel veel weerstand opriep heb ik uit de beantwoording van Kamervragen (*in Den Haag dus!*) dd. 8 februari begrepen dat dit plan niet doorgaat en dat gezocht wordt naar een andere locatie. In de notulen van het bestuurscollege (op Sint Eustatius) van 12 februari 2019 staat onder het kopje "5. Besluiten" het punt '*Uitbreiding detentiecapaciteit op de locatie van het huidige politiebureau*'; het besluit hieromtrent luidt '*Akkoord conform advies directie E&I*'. Tja, en hoe dat advies dan luidt is nergens te vinden. Op grond van de woordkeuze krijg ik de indruk dat hier toch wordt ge- of verbouwd aan het huidige politiebureau en helemaal niet naar een andere locatie wordt gezocht. Wie het weet mag het zeggen...

U hoeft mij natuurlijk niet op mijn woord te geloven maar ik nodig u graag uit om zelf eens een blik te werpen op <http://statiagovernment.com/>. U zult dan met eigen ogen kunnen waarnemen dat de sterk verouderde website een menustructuur kent waarvan alleen de link rechtsboven 'Dutch' alsook vier links ter linkerzijde leiden naar een inhoud die recenter is dan 7 februari 2018 (te weten: 'Welcome', 'Notices, tenders & services', 'Island & executive council' en 'Directory'). De derde link leidt naar een portefeuilledeling (actueel per 13 februari 2018) die, naar verluidt, al weer achterhaald is. De enige link waar het soms de moeite van waard is om er op te kijken is die van 'Notices, tenders & services'. Als een ongesorteerde vergaarbak worden hier geregeld nieuwe brokken informatie in gegooid. Als vervolgens zo'n informatiebrok wordt aangeklikt - bijvoorbeeld de notulen van een vergadering van het bestuurscollege - dan vergaat je al snel de lust om hier informatie boven water te halen want onderliggende documenten ontbreken (zie hiervoor onder meer het voorbeeld van de reeds aangehaalde detentiecapaciteit). En waar de staatssecretaris meldt dat ook notulen van de Maatschappelijke Raad worden gepubliceerd (*waarom niet ook die van het overleg met het Coöperatief Platform?*) alsook besluiten van de Nederlandse overheid, kan ik ze met de beste wil van de wereld niet vinden.

De stijging van werkgelegenheid is absoluut een goed ding. Armoedebestrijding natuurlijk ook. Alleen om dat nu af te meten aan o.m. de nieuwe bedrijven die zich hebben ingeschreven bij de Kamer van Koophandel is arbitrair. Daar zit natuurlijk ook het bedrijf bij dat een nieuwe of gewijzigde inschrijving behoefde omdat de directe link met een overheidsdienaar die een bedrijf leidde dat een overheidsopdracht bedong, onzichtbaar moest worden gemaakt. Als ik kijk naar de laatste vier jaargangen van *Trends in the Caribbean Netherlands* (2015 t/m 2018) van het CBS dan zie ik een tamelijk stabiel percentage van arbeidsparticipatie (ca. 66%) en werkeloosheid (ca. 7%). Daar heeft de interventie klaarblijkelijk weinig invloed op (gehad). Bovendien gaat het natuurlijk niet echt om de opleving op korte termijn maar juist om die op de langere termijn. Wanneer wordt opgemerkt dat voor een realistisch beeld ten aanzien van de ambitie en de snelheid van de positieve effecten van de bestuurlijke interventie, een optimale communicatie door de regeringscommissaris essentieel is, dan ben ik het daar vanzelfsprekend van harte mee eens maar als burger op dit eiland vraag ik me dan wel af welke communicatie hier nu wordt bedoeld. Nagenoeg geen townhallmeetings en een gebrekkige voorziening van nieuws op de

overheidswebsite: daar moeten we het mee doen. Op de facebookpagina van de overheid zijn slechts meldingen en geen discussies. Een werkelijk open en tweezijdige communicatie met de bevolking vindt gewoonweg niet plaats.

Neem als voorbeeld een toerisme-visie voor Sint Eustatius die schijnt te zijn opgesteld. Ik citeer de voortgangsrapportage: "*Deze visie schetst een perspectief waarbinnen Sint Eustatius in de komende periode verder kan werken om haar unieke kwaliteiten verder te ontwikkelen en deze in de markt te kunnen zetten om Sint Eustatius als toeristische bestemming bekender te maken*". De zin die volgt op deze spreekt van een implementatieplan teneinde de visie in praktijk te brengen. Is hier nog ergens ruimte ingepland om breder te overleggen met organisaties die betrokken zijn in de toeristische sector (ik denk bijvoorbeeld aan Stenapa, hotels en duikscholen)? Wellicht is dat gebeurd, maar - als eerder opgemerkt - ten aanzien van geen enkel plan of visie wordt breed naar buiten gecommuniceerd. Ik lees hier nu voor het eerst over in de voortgangsrapportage.

Het CBS-document "Beroepsbevolking op de Nederlands-Caribische eilanden" (28 februari 2019) stelt dat het merendeel van de 15- tot 75-jarigen op Sint Eustatius (namelijk 62 procent) laagopgeleid is. Sint Eustatius heeft gedurende de periode van de Nederlandse Antillen "geleden" onder het bestuur op Curaçao waarvoor gold dat het hemd nader is dan de rok. Met een huidig zwaartepunt van het bestuur van de BES-eilanden op Bonaire is dat sentiment niet significant gewijzigd. Een kritische blik, gebaseerd op een zelfstandig gemaakte analyse-der-dingen, is niet een sterk ontwikkeld aspect bij de Stataanse bevolking. Het maakt deze bevolking dan ook gevoelig voor "positieve berichtgeving" van een "sterke leider". Het propagandistische deel van de presentatie van de derde voortgangsrapportage - de video - was zonder meer uitstekend verzorgd. Het succes wordt sterk voor het voetlicht gebracht.

Voor de goede orde: ik wil niemand dat succes ontkennen of misgunnen maar ik vrees dat het succes tijdelijk van aard zal zijn en vooral van materiële aard. Het overgrote deel van de Stataanse bevolking zal het niet herkennen als "zijn" of "haar" succes. Gelaten worden de maatregelen ondergaan. *Hearts and minds* worden niet echt gewonnen. Wanneer ooit wederom lokale verkiezingen worden georganiseerd zal - zo is mijn stellige overtuiging - het verleden terugkeren waarbij niet-samenwerkende politici vooral de eigen achterban bevoordelen zonder een gezamenlijk belang na te streven. Misschien zou een open discussie of het gangbare bestuurlijk bestel met een eilandsraad op een klein eiland als Sint Eustatius wel voldoet, eens aan de orde gesteld moeten worden! In het (recente) verleden is veel tijd en vooruitgang verloren gegaan omdat een "meerderheid" van de eilandsraad iets wel of juist niet wilde. De governor of regeringscommissaris zou - bij wijze van gedachtenexperiment - een veel vrijere hand van handelen moeten hebben maar wel verantwoording moeten afleggen aan de bevolking, bijvoorbeeld aan een Maatschappelijke Raad die dan wel uit gekozen leden bestaat. Stof tot nadenken.

Ik begrijp dat het moeite zal kosten om mij te geloven wanneer ik zeg dat bovenstaand is geschreven in de oprecht gevoelde wens dat de Stataanse bevolking in de komende jaren een stap voorwaarts zal maken in de beleving van het wonen op dit prachtige eiland. De inhoud van de genomen of te nemen maatregelen staat - wat mij betreft - minder ter discussie dan de wijze waarop het proces is of wordt ingericht: tot op heden zonder wezenlijke betrokkenheid van de Stataanse bevolking. De transitie die wordt nagestreefd lijkt vooral gekleurd te worden door een eilandbestuur dat overleg met de lokale bevolking vooral "zonde van de tijd" lijkt te vinden. Aan het eind van de rit zal naar mijn stellige verwachting blijken dat "goedkoop" toch uiteindelijk weer "duurkoop" zal zijn. Mijn al eerder uitgebrachte boodschap luidt dan ook onverminderd "*investeer in townhallmeetings: vaak, regelmatig en met een werkelijk open agenda*". Het zal ongetwijfeld tijd kosten en niet alles zal even doelmatig verlopen maar op de langere duur wordt alles er wel beter

van.

Met vriendelijke groet en u veel wijsheid toewensend,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA.

Noot: Het is misschien niet een punt dat in een voortgangsrapportage aan de orde hoeft te komen maar tussen de regels door heeft u in deze mail al kunnen lezen dat de ontwikkelingen op de langere termijn belangrijker worden gevonden dan de succesjes op de korte termijn. De Commissie van Wijzen sprak ook al over een ontbrekende visie over hoe om te gaan met het Caribisch deel van het Koninkrijk in het algemeen en met Sint Eustatius in het bijzonder. Een goede stap lijkt te zijn genomen met de studie die in uw opdracht is uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen. Op de website <http://www.statianews.info> geef ik mijn idee van een visie (in ontwikkeling).